

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Triumful dragostei asupra păcatului.

De: Prof. Constantin Rudneanu.

Viața creștină a adus multe binefaceri lumii. Numai o privire atentă asupra mersului general al popoarelor până la ivirea creștinismului ne poate da ideea fidelă a societăților religioase, a obiceiurilor și a stării grozave în care se aflau oamenii împătâniți și înrăutățiți în păcate.

Orgoliul, sclăvia, materialismul, toate erau efectele păcatului. Ele au produs în sufletul uman acel dezechilibru atât de caracteristic de mărteje lumească, de lipsă de spiritualism și mai ales dorința vie de a fi pururea în fruntea celor mai tari, apăsând pe cei slabi și nevoiași.

Principiul esențial al vieții omenești lipsia, motorul vieții morale, sufletul, era lăsat pradă tuturor vicțiilor și dezechilibrul era tot mai evident, fiindcă păcatul tindea ca să anihileze ultima picătură de suflu moral, desorganizând cu totul viața și activitatea omenească.

Sunt multe exemple pe cari le-am putea înșira, istoria e bogată în astfel de exemplificări chiar la popoarele cari au avut o civilizație bogată la un moment dat, cum sunt popoarele Orientului, Grecii, Romanii ș. a.

Tot ceea ce omul a creat în trecut a avut în vedere mai mult latura utilitaristă, profitorie; a fost o jucărie în mâna păcatului, sau, cum se exprimă mai bine un scriitor creștin „a fost o creație a instinctelor sale mediocre”, a rafinamentului, a orgoliului, a voluptății „jocul pervers al gândirii, al acțiunii violente și al estetismului dezolant”.

Astfel concepută, activitatea omenească nu

a adus nici un progres lumii, n'a putut ca să tămăduiască ranele sângerânde ale atâtor suferinzi, ci mai ales a contribuit la destrămarea ordinii sociale, accentuând procesul anarhiei și al instabilității.

În locul lipsei de dragoste și de pronunțată dezarmonie sufletească, trebuia să vină o altă ordine, un alt proces de prefacere sufletească, o altă morală și a venit *ordinea morală a creștinismului* — lumea lui Iisus Hristos — ea a însemnat *triumful dragostei asupra păcatului*.

Dragostea lui Iisus Hristos, dragostea supranaturală s'a revărsat asupra omului căzut în păcat, l-a scos la lumina adevărată a vieții cerești, iar păcatul, dușmanul omului, a fost zdrobit.

Lupta grea contra păcatului a fost dusă de om dela început și va ține încă până la sfârșitul lumii.

Aci pe pământ datoria creștină ne face ca să fim pururea gata de luptă pentru salvarea sufletului nostru, fiindcă despre triumful definitiv al dragostei nu poate fi vorba decât în Ceruri, atunci când Biserica lui Hristos va fi biruitoare...

Până atuncea, în mijlocul unei lumi care se sfâșie zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă, din cauza egoismului și a păcatului, — dragostea lui Iisus Hristos să ne fie călăuză cea mai sigură, *singura dragoste care are toate drepturile și nu păcătuiește niciodată*.

Triumful dragostei asupra păcatului înseamnă biruința lumii creștine asupra lui Satan, eliberarea omului din cătușele egoismului, restabilirea valorilor morale creștine în locul dezământului și anarhiei.

Tehnica modernă

în lumina moralei creștine.

De Prof. Dr. L. Busuioc.

(Continuare)

Datorită hărniciei ei, o femeie străină ca Ruth, va trece în rândul marelor figuri din istoria poporului Iudeu.

Datorită acestei concepții se explică faptul că nici unul din contemporani nu reproșează lui Iisus de a fi un tâmplar nici de a-și fi ales apostolii dintre pescarii lacului Ghenezareth.

Insuși Eclesiastul prețuește lucrul ca singurul bun care ne aduce mai puține decepții:

„Ai văzut că nu-i nimic mai plăcut pentru om decât de a se bucura de munca sa; aceasta este partea lui“.

Cu toată amărăciunea deșertăciunii tuturor lucrurilor, Eclesiastul subliniază totuși că din nesiguranța care învălue tot ce-i omenesc, singură munca face excepție:

„Toate câte mâna ta găsește de făcut, fă!; căci nu este nici lucru, nici gând, nici știință, nici înțelepciune în locașul morților, unde tu mergi.“¹⁾

„De dimineața seamănă sămânța ta și seara să nu înceteze mâna ta, că nu știi ce va rodi mai vârtos, aceasta sau aceia și de vor rodi amândouă, mai bine va fi.“²⁾

Cartea Proverbelor laudă munca într'un înțeles mai mult utilitarist. Proverbele văd în muncă în primul rând un izvor de bogăție, de bună înstărire:

„Cel ce lucrează pământul său, se va sătura de pâine; iar cei ce umblă după deșertăciuni, sunt lipsiți de minte“.

Ultima pagină a Proverbelor laudă pe femeia harnică care se scoală în zorii zilei și nu mănâncă pe nemuncite pâinea ei...

Foarte des găsim în Vechiului Testament ideea că Dumnezeu se servește ca de niște „unelte“ de oameni și popoare. Cele mai simple instrumente sunt alese de profeți pentru a ilustra activitatea divină: securea, secerea, fereștrăul, ciocanul, varga, bastonul, sabia etc.

Insuși Dumnezeu este adesea comparat cu un păstor, vier, iar îndeletnicirile manuale sunt mai ales căutate pentru a ne ajuta să înțelegem planurile Lui.

Munca este elementul în care Dumnezeu și omul se pot înțelege și măsura.

Cum s'ar fi putut ca o astfel de concepție religioasă-morală să nu nască o lume care să ridice munca la cea mai înaltă valoare socială? Cum ar fi fost posibil ca poporul Iudeu, instruit în această școală, să nu-și consacre întreaga energie pentru comerț și industrie?

Dar tocmai aci ne întâlnim într'un punct critic cu toți acei cari văd în această concepție a poporului Iudeu eroarea fundamentală a cărei victimă a căzut civilizația noastră. Testamentului Vechi, zic unii, și gândirii creștine — fiica lui Israel — datorează lumea noastră această binefacere, ca să nu spunem blestem. Ea constituie o exaltare a lucrului pentru lucru, producția infinită a bunurilor materiale.

Tradiția morală iudeo-creștină este în primul rând responsabilă de deprecierea în care a căzut cugetarea desinteresată și contemplativă, pe care antichitatea o punea mai presus de orice. Această tradiție este responsabilă de evoluția care ne-a dus dela homofaber, salvatorul personalității omului, la homopecuniosus, sclavul banului și al producției.

Pentru a putea aprecia însă justetea unor astfel de afirmații, se cere să cunoaștem mai întâi, în linii generale, valoarea pe care doctrina creștină o atribuie muncii.

Este în afară de orice îndoială că Iisus a crescut și trăit într'un mediu de muncitori profesioniști. Asemenea și discipolii săi au fost recrutați, în majoritate, dintre meșteșugari. În acest caz, ce poate fi mai natural ca primii creștini să onoreze în mod deosebit orice lucru manual și să fie cu oarecare rezervă față de alte ramuri de activitate. Totuși Evangheliile nu sunt nici contra comerțului. Numeroase parabole se referă la activități rentabile și unele încep:

„Asemănatu-s'a împărăția lui Dumnezeu omului neguțător...“³⁾

În pilda lucrătorilor tocmiți la diferite ceasuri din zi, ei primesc plata lor în aceiași zi, căci așa trebuie să procedeze un stăpân drept.

Un înțeles nou capătă munca după cuvintele din epistola către Efeseni: „Cel ce fură să nu mai fure, ci mai vârtos să se ostenească, lucrând binele cu mâinile sale, ca să aibă să dea celui lipsit“. În acest sens munca manuală are un caracter altruist, căci lucrătorul nu se ostenește numai pentru dânsul ci și pentru alții.

1) Ecl. IX, v. 10.

2) Ecl. XI, v. 11.

3) Matei XIII, 45.

De aceia munca lucrătorului manual este folosită de scriitorii sfinți ai Noului Testament ca o ilustrare a unei vieți de sfințenie și devotament. Valoarea unui om se măsoară după binefacerile pe care le răspândește în jurul său. Lenea, egoismul, în orice domeniu, sunt o supremă rușine.

(Urmează)

„Dreptatea Divină“

prin prizma vieții omenești.

Fiecare din noi vede contrastul izbitor la ochi și care se observă la fiecare pas între ființele omenești egale în construcție și în fața lui Dumnezeu, dar diferite în ducerea greului vieții terestre. Și poate de nenumărate ori s'a întrebat: Unde este dreptatea divină?

La aceasta mă gâneesc și eu în timp ce amintirea îmi aduce în fața următoarea dureroasă suferință a unui bătrân.

Sunt câteva luni de când aceea cu care moșu a împărțit o viață întreagă, bucuriile și întristările, cu mâinile încrucișate pe piept și cu o lumânare de ceară între ele a intrat în pământ larg crăpat.

Acum a început tragedia bătrânului... Bietul moșneag s'a dus la fecior, căci acestuia îi lăsase întreaga avere rămasă. Feciorul l-a trimis la „sălaș“ ca singur și neputincios să îngrijească oile. Implorându-l moșu să-l lase acasă, căci bătrânețele și zguduirile sufletesti i-au stors ultima picătură de vlagă, rezultatul a fost că primind câteva lovituri în spatele slăbit și îndoit de timp, s'a reîntors la sălaș.

Timpul s'a scurs, hainele i se rupseră și negriseră, iar barba îi crescuse ca la un bătrân pustnic. A părăsit sălașul și vagabondând dela o fiică la alta, aproape gonit de fiecare din ele, în cele din urmă a poposit la cea mai mare, care i se părea lui că mai are puțină dragoste pentru el. A stat bătrânul ce-a stat la casa fetei, dar într-o bună zi fata i-a spus pe ocolite, că nu poate, că bărbatul..., că așa și așa...

Bătrânul a înțeles cum stă lucrul, a pândit când toți ai casei erau afară, a luat brăul și simplu dar tragic s'a spânzurat la picioarele patului în care își dusesese cele din urmă anare zile. A fost găsit atârând la un lat de mână de podeauă și cu fața spre ușă. Părea că-și cere iertare dela copiii că le-a fost povară în viață!

Dreptate acestui nenorocit i s'a făcut și mă întreb: există o viață veșnică cu o dreptate divină?

Gândul mă obsedează. A doua zi ies pe străzile orașului și ceea-ce-mi izbește vederea e că mi-se prezintă fața în față două lumi, pe care Mântuitorul le înfățișează prin bogatul și săracul Lazăr.

Din colț de stradă privesc la muncitori zdrențuroși, murdari, cărora suferința și lacrimile de durere le este partea, și cari toată bucata de pâine o plătesc cu cel mai scump preț al cruntelor și istovitoarelor osteneți și sudori. Și sunt multe aceste suflete gonite și suferinde... cerșitori flămânzi, cari cu ochii injectați și împăienjeniți de cleștele chinuitor al foamei, tremurând sub umezeala stropilor reci de ploaie toamnă, cu mâna întinsă vibrândă așteaptă o fărâmitură de pâine, un ban de milă. Văd tănăr șomer prăbușindu-se la pământ sub povara foamei printre aleele fermecătoare ale Cișmigiului. Cât contrast între podoaba înveselitoare a naturii înconjurătoare și ființa văzută în nesimțire! Câtă durere, când pe alături trec semenii purtând pe umeri stoffe de mii de lei, cari prin o mică înfrângere a vanității și a egoismului, l-ar putea salva din fața crăpăturii larg deschise și rece!

Pe de altă parte îmi apar înaintea chipuri de fericiți muritori, cari ascunși în dosul unui mare nume moștenit, sau câștigat cine știe cum, a unei poziții sociale, a unei diplome, a unei averi, sau chiar frumuseți prefăcute și trecătoare, „având mersul aerian parcă scutit de legile de plumb ale gravității“, trec cu priviri disprețuitoare, cu vorbe arogante, crezând înjositor și degradant pentru ei a sta de vorbă cu unul mai de rând. Iar pe sub priviri clocotește spuma urii aprinsă de dispreț.

Icoana e clară... dreapta: mulțimea nevoiașă, care simțind usturimea cuțitului ajuns la os murmură un freamăt sinistru, jalnic; stânga urmașii bogatului ce se scaldă în valurile scilpitoare ale fericirii pământești, scoțind sunete armonioase de veselie. Și atunci cu glasul lina-pede al rațiunii strig: Unde-i Dumnezeu? Unde-i dreptatea divină?

Conștiința morală mi-se întunecă, îmi vine să dau frâu liber animalității și să zic nu-i Dumnezeu cu dreptatea.

Dar în acest moment zăresc o femeie din societatea sburdălniciei și a îmbuibării, cu părul cărunț, fața suptă brăzdată de adânci cute, iar cu mersul pe marginea gropii... a îmbătrânit ca și cerșitorul...! Oare nu-i aceasta dreptatea dumnezeiască? Cu ochii gândului anticipez lungimea vieții ei și ajung la moarte...! În urechi îmi sună glasul Prorocului: Oare cine este Impăratul, sau ostașul, sau bogatul, sau săracul, sau dreptul, sau păcătosul...

Revolta mi-se petolește și înainte îmi apar cuvintele: „Oamenii și lucrurile își au un judecator suprem-senin, pe care nimic din zarva și din strigătele noastre pătimase nu poate să-l clătine vreodată în dreapta lui judecată“. E o dreptate și o viață mai presus de noi și de vremea noastră.

Ilie V. Câmpianu.

Piatra de sminteală a Bisericii.

(Continuare)

15. Ap. Petru se supune Sinodului.

Faptele Apostolilor și Epistolele dovedesc cu prisosință, că ap. Petru nu se bucura de *nici o autoritate* în Sinodul apostolilor. În Fapt. apost. cap. 8, v. 14, cetim: „Iar auzind apostolii din Ierusalim cum că Samaria a primit Cuvântul lui Dumnezeu, *au trimis* la dâșii pe Petru și pe Ioan“. Ap. Petru era deci *supus* nu numai Sinodului apostolesc, în întregul său, ci și celor *câțiva* apostoli, cari erau în Ierusalim, de vreme ce el *primi* dela ei o *însărcinare*.

Iar alegerea ap. Matia, în locul lui Iuda vânzătorul, n'a făcut-o ap. Petru, *singur*, ci adunarea *tuturor* apostolilor (Fapt. ap. 1, 15—26). Dacă ap. Petru ar fi fost investit cu putere deosebită, I-ar fi ales *el, singur*, și nu *soborul* apostolesc.

Tot așa nici alegerea și hirotonirea celor 7 Diaconi n'a făcut-o ap. Petru *singur*, ci *toți* apostolii. Despre aceasta cetim la Fapt. ap. 6, 1—6: „Și chemând *cei doisprezece* mulțimea ucenicilor, au zis: Nu este cu plăcere *nouă* ca lăsând cuvântul lui Dumnezeu, să *slujim* meselor. Căutați drept aceea dintre voi, fraților, șapte bărbați cu nume bun... pe cari *să-i vânduim* la treaba aceasta... Și au ales pe Ștefan... pe Filip... Prohor... Nicanor... Timon, Parmena și Nicolae... Pe cari i-au pus înaintea *apostolilor*, și rugându-se *și-au pus mâinile* peste ei“.

16. Apostolii nu recunosc

întâietatea ap. Petru.

Afară de aceasta, nici ceilalți apostoli n'au văzut în ap. Petru un șef al lor, ci numai un *egal cu ei*. Ap. Pavel zice despre sine, că nu se simte cu nimic *mai mic* decât *oricare* dintre apostoli, cu toate că a fost mai pe urmă chemat la apostolie (II. Cor. 11, 5 și 12, 11).

Fer. Ieronim, părinte apusean, vorbind în numele ap. Pavel, zice: „Nu sunt întru nimic

mai pre jos ca Petru, pentrucă noi am fost *orânduși* de acelaș Dumnezeu, *pentru aceeași slujbă*“.

În epistola către Galateni c. 2, v. 7, ap. Pavel *își atribuie sie-și*, între neamuri (păgâni), *aceeași putere* ce o avea ap. Petru între jidovi. „...Mi s'a încredințat mie Evanghelia netăierii împrejur, *precum* lui Petru cea a tăierii-împrejur. Căci cel ce a lucrat *prin Petru* la apostolia tăierii-împrejur, a lucrat *și prin mine* la păgâni...“

St. Ambrozie, explicând cuvintele sf. ap. Pavel din epistola către Galateni c. 1, v. 18: „M'am dus la Ierusalim ca să văd pe Petru“, se rostește așa: „Se convenia ca Pavel să meargă să vadă pe Petru? Pentru ce? Au doară Petru era superiorul său și al celorlalți apostoli? *Nu*; ci pentrucă, dintre toți apostolii, el era primul (chemat la apostolie), căruia Domnul îi încredințase purtarea de grijă a bisericilor (între jidovi). Au doară pentrucă avea nevoie de a primi învățătură sau vreo însărcinare dela Petru? *Nu*; ci pentruca Petru să cunoască (știe), că Pavel *primise puterea ce i s'a dat lui însuși*... După cum Petru primise întâietatea pentru a întemeia Biserica jidovilor, el, Pavel, fusese ales *în acelaș chip* de a avea întâietatea în întemeierea Bisericilor între Neamuri“.

(Urmează)

C.

Drepturile noastre

asupra teritoriilor alipite, bazate pe:
dreptul istoric, principiul etnic și dreptul de
autodeterminare.

De: Pr. Ștefan Bololeiu.

(Continuare)

Când Împăratul Aurelian, după o stăpânire romană de peste 150 ani în aceste provincii, ne mai putând face față popoarelor năvălitoare, și-a retras legiunile, nu s'a putut retrage la sudul Dunării toată populația romană, decât armata, funcționarii și câțiva bogătași. Orice judecată sănătoasă trebuie să ajungă la concluzia că după 150 de ani dela colonizare, coloniștii aduși s'au asimilat cu băstinașii, căci cei veniți din Imperiul roman erau de mult trecuți în vecinicie; la retragerea legiunilor de către Aurelian, erau doar urmașii lor și ai Dacilor. Ei fiind legați de glie, sau ocupându-se cu păstoritul, nu au putut să se retragă odată cu armata, ci au rămas aici, la nordul Dunării, dând naștere poporului românesc. Astfel teoriile celor trei istorici, Sulzer, Engel și Rösler, nu pot fi adevărate.

Ceeace este adevărat, este că populația rămasă aici, pentru a se feri de barbarii năvălitori, a părăsit câmpiile și s'a retras în munți, unde și-a păstrat credința, obiceiurile, limba și portul, pentruca atunci când vremurile s'au liniștit, să coboare iarăși la câmpie.

Deci iată că poporul românesc a fost de veacuri înaintea poporului unguresc în aceste regiuni, el nu a imigrat de nici unde, ci s'a născut, a trăit, trăește și va trăi întotdeauna pe acest pământ.

Dar nu numai argumentul acesta dovedește că Românii au fost întotdeauna în aceste ținuturi, ci pe lângă numirile latine ale munților, râurilor și orașelor, avem și documente istorice vechi despre existența Românilor în Dacia-traiană la venirea Ungurilor. Dar ca să fim mai concisi, vom aminti numai dovezile ungurești în această privință.

Regele Bela al unguirilor, avea un notar anonim, care a scris evenimentele mai de seamă ale unguirilor, deci și venirea lor în aceste ținuturi. Deci notarul anonim al Regelui Bela spune că la venirea lor, Ungurii au găsit voevodate românești, ca acela a lui Menumorut pe lângă Criș, Gelu în Transilvania pe lângă Someș și Glad în Banat. Despre oastea lui Glad notarul anonim spune că era compusă din Cumani, *Români* și Bulgari, iar despre ducatul lui Gelu arată că era locuit de *Români* și Slavoni. El mai spune în cronicile sale că Panonia, la venirea Ungurilor, era locuită de Slavi, Bulgari, Valahi și păstorii Romanilor. Ori Valahii și păstorii Romanilor nu erau altceineva decât Românii.

Cronicarul lor Kezai Simon, spune că „sub Attila eșiră cetățenii români din orașele Panonie, retrăgându-se, iar Valahii, cari fuseseră păstori și colonii lor, au rămas de bună voe în Panonia“.

Iată dar că tocmai cronicarii lor cei mai vechi ne fac nouă dovadă despre dreptul nostru istoric asupra acestor teritorii. Faptul că ei au putut să ne țină robiți timp de 1000 de ani, nu le dă nici odată dreptul să ne robească din nou. În concluzie deci și dreptul istoric asupra acestor ținuturi — singurul punct de sprijin al unguirilor în pretențiunile lor — este în sprijinul dreptului nostru.

No însă, în afară de dreptul istoric, avem în sprijinul nostru și principiul etnic. Despre acest fapt avem dovadă recentă recensământul din anul 1930. Dar și pentru susținerea acestui punct, vom căuta să ne sprijinăm pe documente oficiale ungurești. Pentru aceasta ne referim deci la Atlasul geografic maghiar, întocmit de Dr. Kogutovics și care a fost aprobat de ministerul instrucției publice maghiar în 1900 pentru a fi introdus

în școlile secundare. În harta ungariei din acest atlas, sunt cuprinse în teritoriul etnic românesc orașele din zona frontierei actuale de vest a României, ca: Oradea, Arad și Timișoara. Dar nu numai în harta aceasta, ci și în aceea din Atlasul geografic maghiar întocmit de Șandor Farcaș în 1902, teritoriul etnic românesc se întinde până la actuala frontieră de vest, fixată prin tratatul dela Trianon.

Nu se poate pretinde că cei doi geografi maghiari au favorizat pe Români, căci ei nu au făcut altceva decât să reprezinte în hărțile lor etnografice, limita reală etnică a teritoriului românesc și unguresc. Ba din contră, atât prof. Kogutovics în harta amintită, cât și prof. Teleki în harta sa din 1920, au căutat să ascundă adevărul în privința masselor compacte de locuitori români din regiunile muntoase, prezentându-le în hărțile lor cu niște pete albe, ca nefiind locuite de nimeni.

(Urmează)

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

(Continuare)

De: Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

6. Mănăstirea Mrăcunea

dela Ogradena-Veche.

Mănăstirea aceasta dată de prin sec. XV. și era situată lângă comuna Dubova, în valea pârâului Mrăcunea. Călugării ar fi părăsit-o după anul 1453 refugiindu-se la Oravița pentru a întemeia aci o nouă mănăstire. Adeseaori a fost dărîmată. La 1735 se pare că era locuită judecând după sigilul mănăstirii care poartă această dată. Pe la 1788 se știe sigur că era locuită de călugări, dar în același an a fost părăsită în urma unei incursiuni a Turcilor, căzând după aceea în ruine¹⁾.

Alte mănăstiri vechi, ale căror urme s'au pierdut au fost la Gavojdia (12 km. sud de Lugoj) și la Sacul (20 km. sud de Lugoj²⁾. Tincu-Velea mai amintește despre o mănăstire lângă Remetea pe domeniul baronului Ambrozi precum și de ruini de mănăstiri pe malul Mureșului în fața satului Chilmac lângă Lipova și pe malul Dunării lângă satul Plavișevița³⁾ și la Fizeș⁴⁾.

1) Șt. Meteș o. c. p. 197—198; Șematisia p. 71.

2) Șt. Meteș o. c. p. XII.

3) N. Tincu-Velea o. c. p. 192.

4) Șt. Meteș o. c. p. XIII. not. 1.

Intr'un document din 17 Iunie 1426 (?) se pomenește în Banat de o mănăstire nenumită: „Igitur vobis firmiter praecipiendo mandamus ut possessiones Mihaelis, filii Iohannis reambuletis iuxta veteras eorum vecinitates et a firmibus terrarum claustris schismatici olachalis clare distingueritis⁵⁾).

7. Mănăstirea Izvor dela Bocșa Montană.

La Bocșa Montană deasemenea a fost o mănăstire veche despre care a rămas numai amintirea⁶⁾. Azi există aci o nouă mănăstire zidită în timpul păstoririi episcopului Nicolae Popea din colectele adunate prin osteneala ieromonahului Macarie Gușcă.

8. Mănăstirea „Izvorul Miron“

(Balta Caldă).

A fost înființată de I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea pe timpul când era episcop al Caransebeșului. Pe lângă ea rezidă azi ieromonahul Visarion Sintescu.

9. Mănăstirea Cornuțel.

Mănăstirea Cornuțel este cea mai nouă mănăstire din Banat. Zidirea ei s'a început în 1928 prin străduințele ieromonahului Anania Rosocha, cu binecuvântarea episcopului Dr. Iosif Tr. Badescu. Alegându-se locul s'a început zidirea, dar în urma isprăvirii fondurilor și a datoriilor contractate lucrul încetă. Începându-se construirea liniei ferate Caransebeș-Reșița care era proiectată chiar pe locul zidirii mănăstirii, căile ferate despăgubesc pe ctitor și cu binecuvântarea P. S. S. Episcopul Dr. Vasile Lăzărescu se alege alt loc pentru rezidirea ei. Cu banii primiți din despăgubire ieromonahul Ananie ridică o frumoasă bisericuță și înzestrează mănăstirea cu cinci jugăre de pământ.

(Sfârșit)

5) Idem o. c. p. 311 not. 1.

6) Șt. Meteș o. c. p. XII.

Mulțumire. Consiliul parohial ort. rom. din Brebul aduce călduroase mulțumiri părintelui protodiacon T. Roșca, fiul comunei, precum și cantorilor muncitori în uzinele Reșița, pentru policandru dăruit sfintei biserici, în valoare de 10.000 Lei.

Bunul Dumnezeu să primească jertfa aceasta, adusă de binefăcătorii creștini!

Predică în ziua sfântului Ioan Botezătorul.

(7 Ianuarie)

„Pocățiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor“
(Mat. III, 2.)

Fraților creștini,

Stă scris în sfintele cărți ale legii noastre creștinești, că înainte cu aproape două mii de ani, într'o țară pe care au socotit-o sfântă trei din cele mai însemnate credințe religioase ale pământului, se pustnicia un om, pentru care viața nu avea deloc sensul pe care obișnuit îl acordăm noi. Trăirea vieții pentru el nu era considerată ca prilej de pierdere în *epicureica turmă* a vânătorilor de plăceri, ori de împlinire a tuturor dorințelor din lanțul fără capăt al poftirilor de atâtea soiuri. Pământeașca viețuire avea pentru acest om neînduplecat cu fireștile slăbiciuni un alt rost: acela de a transforma toată *zestrea ereditară a instinctelor* în tot atâtea într'aripări de înduhovnicire de a schimba *moneda calpă* a vremelnicului în aurul curat al veșniciei și în sfârșit de a disprețui ceea ce alții cinstesc, ori a cinsti ceea ce lumea disprețuește.

Din asemenea directive date vieții sale, omul acesta singuratec s'a învrednicit a fi numit de Cel Unul născut Fiul lui Dumnezeu, Căruia l-a pregătit pământescul drum, drept „*cel mai mare dintre cei născuți din femei*“ (Mat. XI, 11.) Și s'a mai învrednicit, el cel ales pentru slujba Domnului din pântecetele maicei sale, a fi cinstit de întreaga obște a celor ce-L mărturisesc pe Hristos, cu numele de *sfântul Ion Botezătorul*.

Sfânt, căci din pruncie până la vitejeasca-i moarte briciu în barba lui nu a pus, nici foarfecă în părul capului; nici a socotit sieși alt mai vrednic veșmânt decât cel din aspru păr de cămilă, pe care fără întrerupere îl purta, fără fel de croiu fiind, ci mai vartos în chipul pieilor de sălbăticiuni, iar drept cingătoare având curmeiul săracilor de totdeauna. Și iarăși mâncare în gura lui nimic altceva nu a luat decât lăcustele pustiului ori pușina miere găsită prin scorburi de copaci ori în culcușul roilor din pietri.

Iar *Botezător*, căci predicând în deșertul repejunilor Iordanului, pe cei ce erau ascultând îndemnurile sale spre altă viață îi boteza cu apă, pentru a pecetlui în chip văzut hotărîrea lor de a da alt curs drumului vieții. Căci iată acestea erau sfaturile Botezătorului, ca ale marilor prooroci din Israel de demult: *Urți răul și faceți să sălășliască în tainele inimii dorul de ce e bine; ocoliți spurcăciunea veacului și căutați curăția simțirilor! Să se îndrepteze căile strâmbe ale păcatului și cele colțuroase să se facă drumuri netede ale virtuții.*

Iar pentru purificarea lăuntrică a celor ce-l ascultau, glasul asprului ascet tuna strigând: „*Pocățiți-vă că s'a apropiat împărăția cerurilor*“. Ori mai pe înțelesul limbii noastre, cum e scris bătrânește pe steagul pustnicului din iconostasul bisericii de jos: *Căiți-vă! Căiți-vă că iată se apropie împărăția lui Dumnezeu! Pară-vă rău de noianul fărădelegilor săvârșite în scurgerea unei vieți închinată Mamonei și slugilor lui! Faceți roade vrednice de pocăință, că iată securea stă la rădăcina pomilor. Deci tot pomul care nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă“ (Luca 38-9). Iar Isvoditorul și Incepătorul împărăției cerurilor ce vine „*va avea lopată în mâna Lui și va**

curăți aria Sa și va aduna grâul în jitnița Sa, iar pleava o va arde în foc nestins". (Luca 3, 17.)

Cuvinte fulgerătoare, cari au lovit cu tăișul sfârcului lor nu numai pe cei mari ori îmbrăcați în plăcerile trupului din vremea când zorile împărăției mesianice a inimilor se anunțau la orizont, dar cu aceeași putere de a trezi din toropeală și azi orice suflet dornic a se urca pe aripile virtuții înspre înălțimile vultușii ale înomenirii.

Căci să nu socotiți — iubiților credincioși — că asemenea cuvinte de muștrare nu ne pot fi adreseate chiar nouă, celor intrați în sânul trupului mistic al lui Hristos prin botezul nu numai al apei ci și al Duhului spre a ne curăți de întinărirea strămoșului celui întâiu zidit. Și apoi, vestirile *pușnicului dela Jordan* au fost difuzate celor patru margini ale întinșului lumii de Inuși Cel ce a botezat cu Duh Sfânt și cu foc și prin negrița Lui smerenie ne-a făcut din fii ai păcatului moștenitor ai dreptății.

Singură *cristelnița* botezului nu e de ajuns pentru a ne împărtași din veșnicia împărăției cerurilor; ci pentru aceasta e mai vărtos nevoie de *baia lacrimilor căinței* și de dogoritoarea piscină a părerii de rău spre a ne curăți sufletul prin viforoasa pătîmire a tânguirilor, întocmai cum prin foc se lămurește noblețea metalică a argintului ori aurului. Pocăința e mijloc de înviorare a duhului probat de mult și de mulți; părerea de rău pentru greșalele săvârșite, mărturisirea lor după rânduiala bisericească în taina spovedaniei și hotărîrea tare de a le evita de aci înainte formează balsamul oricărei răni a sufletului.

Să nu se ducă însă gândul vre-unuia dintre voi — iubiților credincioși, — auzind spusele mele despre pocăință înspre acel rătăciți, căzuți prin sumeție dela părinteasca dragoste a bisericii lui Hristos, cărora lumea le zice, după cum ei se socotesc a fi — pocăiți. Pe unii ca aceia să nu-i numărați între cei grăitori de adevăr, ci mai vărtos să-i prețuiți ca pe amăgitori ce trag folos din neștiința mulțimei necunosătoare a pravilelor celor pravoslavnice. Ei sunt *fariseii* veacului de acum, tăgăduitori ai *Fiului Omului* atunci când li pomenesc numele, lupi îmbrăcați în piei de oaie, cum i-ar defini Mântuitorul în vre-o parabolă, sau asemenea acelor morminte frumos văruite pe dinafară, dar înlăuntru pline de toată putreziciunea și spurcăciunea. Asemenea oameni au dreptatea și adevărul pururea în gura lor, dar cele deșarte cugetă întru inimile sale. Nu aceasta e pocăință! Ea poate fi cel mult mască de fățarnici și diavolească mreață de pescuire a celor naivi. Amin, grăesc vouă — folosind cuvintele *Domnului Iisus* — că-și iau plata lor! Căci zice dumnezeiasca scriptură: Vai aceluia prin care vine sminteala!

Adevărata pocăință, ușurătoare a poverilor ce strivesc sufletul, nu poate fi găsită decât în biserica dreptmăritoare a lui Hristos, ca oricare alt izvor al mântuirii. Aci auziți în cuvânt de bogată învățătură spunându-se de oameni cari cu adevărat s'au pocăit, nu schimbându-și legea străbunilor în care au deschis ochii, ci primenindu-și cele mai dinlăuntru ten-dinței și porniri ale lor.

Iată pe *Fiul cel rătăcit*, care după ce-și chel-tuise în desmierdări toată părinteasca moștenire, scoborindu-se tot mai jos înspre animalitate și ajungând să-și potolească foamea cu rădăcini ce le mâncau porcii, până ce venindu-și în sine a căzut cu cerere de iertare pe grumazii tatălui său, cu lacri-

mile nădejdei în ochi. Ori *femeia păcătoasă*, care și-a ispășit spurcăciunea pornirilor de până până aci prin șiroerea lacrimilor cu cari a spălat truditelile picioare ale dumnezeescului Mântuitor, ștergându-le apoi cu părul capului și ungându-le cu mirul cel plin de mireasma legământului de îndreptare. Ori *Zaheu*, mai merele vameșilor din cetatea Ierihonului, a cărui avuție avea marca multelor sărăcii din cari derivase și care fiind pătruns de dorul îndreptării, a primit sub acoperemântul casei sale pe Domnul, iar izbăvitoarea Lui învățătură în locașul sufletului său, dând înapoi nedreapta agoniseală. Și câți alți vameși și păcătoși nu s'ar mai putea aminti pentru a căror întoarcere s'a făcut în ceruri bucurie!

Mântuitorul nostru a învățat că în lacrimi stă multă alinare zicând: „*Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia*“. Iar biserica ne dă pilde de îndreptare spre mai superioară viețuire unele acestea, spunând:

Pocăința a deschis *tâlharului* raiul, a întors pe *vameș* mui îndreptat la casa sa decât îngâmfarea pe fariseu, a sfințit pe atâția solitari ai *Tivaidei* și mulțimea singuratecilor din pustietăți și codri, a dat puteri mai presus de fire unei decăzute ca *Maria Egipteanca*. Pocăința a redat loruși și Ziditorului atâtea suflete de elită, cari dintru început căzuseră în lanțurile amăgitoarelor dulceți; ea a făcut din *Augustin* mare părinte și doctrinar al bisericii din apus și din *Luther* atât de convins călugăr, că neputând suporta durerosul dezacord dintre teorie și practică existent în vremea lui, a aprins în numele Domnului, pe care credea că-L servește, *vălvătaie* ce a ars — ca totdeauna în împrejurări identice — mai mult decât era cangrenat. Iată dar pocăința transfigurând oameni și schimbând destinele neamurilor, căci prin tainicele forțe latente cari zac nebănuite în suflet, ea poate săvârși lucruri cari trec peste fireasca înlanțuire cauzală.

Dar pe lângă asemenea uriașe figuri de converțiți și reînțorși din rătăcire în brațele totdeauna primitoare ale Tatălui din cer, câte mii de mii de creștini din vremurile când trăirea pravoslavnică era o realitate, în ceasul suprem al vieții lor nu au închis ochii cu zâmbetul în colțul buzelor, căci în inima lor erau împăcați cu Dumnezeu.

Asemenea pocăință, care să ne dea odihnă trudei și frământărilor sufletului, ne este nouă de trebuință. Stă în puterea noastră ca în casa propriului suflet să fie miros plăcut de sulfină și levântică în văzduh înmirezmit de duhovnicească primenire ori miros de miasme ale păcătuirii în atmosferă îmbăcșită de indiferentism ori chiar necredință. Și iarăși nouă ne e dat a ne alege locul în cereasca împărăție cea binevestită lumii de *Dumnezeu-Cuvântul* și anunțată de *Ioan Inaintemergătorul*, pe al cărei frontispiciu de intrare stă scris: îndreptare prin *credință* și *căință* prin *fapte bune*.

Iar această „*împărăție a cerurilor*“ e o realitate în necontentită devenire, înstăpânită în sufletele oamenilor dela predicarea evangheliei și până la înfricoșata judecată a tuturor și de atunci înainte în faza ultimă a desăvârșirii ei până în nesfârșita vecinicie.

Sunt cuprinși în *ecumenicitatea* acestei împărății nu numai Dreptii Bisericii lui Hristos, ci și toți acei ce au așteptat cu neastâmpărată dorire a duhului pe *Mesia* și neapusa Lui împărăție încă din vremea *Vechiului Legământ*, cetățeni anticipativi prin credință a

unei împărății nădăduite, pentru a cărei deplină realizare istoria lumii e teatru imens și uriașă aventură în nevăzuta mână a dumnezeieștei rândueli.

Așa privind lucrurile, prin neînșelătoarea prismă a adevărului revelat, o mulțime din cele fără sens prind a se lămurii. În locul unui aparent haos, ori al unei părute lipse de finalitate, în locul evoluției, al materialismului istoric, al ondolațiilor ori al repetării istoriei, apare ca luminos și odihnitor punct final al tuturor frământărilor lumii de pe acest *mușuroiu cosmic*, care e pământul nostru, *Cetatea lui Dumnezeu* cea zidită pe culmea veacurilor, al cărei drum a încercat să-l deslușească în labirintul întortoacierilor istorice pasiunea unui *Bossuet* și a cărei magistrală înfățișare a fost expusă de mințea titanică a *Fericitului Augustin*. Căci toți cei ce au vrut să găsească un sens determinant și logic în părutul hazard al istoriei lumii nu l-au putut descoperi decât în lumina Scripturilor.

Această împărăție a cerurilor mărturisim noi a o aștepta la fiecare rostire a „*Crezului*” și cerem să vină cât mai neîntârziat oridecâteori spunem „*Tatăl nostru*”. Căci abia când ea se va întinde și adânci pe deplin în inimi, numai atunci se va face voia lui Dumnezeu pe pământ ca și în ceruri și abia atunci vor căpăta trăire de viață cuvintele *Isaiei* Proorocului, că va sta lupul cu mielul și în locul săbiilor și armelor se vor face pluguri. Și numai de atunci începând va putea domni *eterna pace*, cea preconizată de gânditori ca *Immanuel Kant* și atâția utopiști din vremurile și pentru a cărei propovăduire a suferit ocaza chinurilor pământului, *Hristos-Dumnezeu*.

A grăbi sau a împiedeca realizarea acestei împărății nu ne este dat nouă; al nostru este doar a deveni sau nu membri aleși ai ei, prin atitudinea ce o luăm în trăirea vieții. Căci „*împărăția cerurilor sa silește și silitorii o răpesc pe ea*” spune sf. evanghelist *Mateiu* (11, 12). Și înainte de a avea o atitudine corespunzătoare e neapărat necesar să rupem întâi toate nevăzutele legături ce ne leagă de trecutul păcăturilor, curățindu-ne gând, vorbă și faptă prin lumina cunoștinței evangheliei lui *Iisus Mântuitorul*, ușurându-ne de povara noianului de greșale prin *taina sfintei mărturisiri*, ca apoi să putem dobândi și dumnezeescul har ce se revarsă din izvorul cel fără de moarte al *sfintei cuminecturi*. Așa făcând, vom fi nu numai binecinstitori, dar și printre cei fără răgaz căutători de Dumnezeu, după îndemnul Domnului *Iisus*: „*Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă*” (*Matei* 6, 33).

Pocăința predicată de Botezătorul lui *Hristos* la râul *Iordanului* va deveni atunci pentru noi temelie tare, pe care să ne putem ridica spre *Cetatea lui Dumnezeu*, ea va fi ramura de măslin a împăcării noastre cu dumnezeasca bunătate cea vădită prin răutatea strămtului nostru egoism și în același timp cheazăie că vom fi — așa cum neliniștea inimii noastre cere — totdeauna alături de Dumnezeu și de liniștea Lui, acum și în ziua cea cu totul neînserată a veșnicei Sale împărății. Amin!

Pr. Iova Firca.

La Bibliotecă Diecezană se află de vânzare:

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea

„Pastorale, Predici și Cuvântări”.

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

La felicitările de anul nou trimise Majestății Sale Regelui de Prea Sfințitul nostru episcop, Majestatea Sa a binevoit a da următorul răspuns telegrafic:

Mulțumesc Prea Sfinției Tale și eparhiei Caransebeșului pentru urările de anul nou.
CAROL

Ș T I R I

Anul nou a cărui intrare în lume a fost așteptată sub semnul atâtor nădejdi, coincide la noi creștinii cu sărbătoarea Tăerii împrejur și Ziua marelui Vasile. În chip îmbucurător deci surprinde pe creștini rugându-se, în biserici, uneori în număr destul de mare.

În orașul nostru sf. liturghie s'a săvârșit de un sobor de preoți în asistența P. S. Episcop, care a servit duioasa rugăciune a începutului de an cu urări pentru Rege, pentru Neam; pentru sălășuirea indostulirilor în țară, cu vremuri de pace și de belșug. A predicat despre întreita însemnătate a sărbătorii Prea On. Prot. R. G. Ancușă. Tăerea împrejur a Pruncului *Iisus* o arată ca pildă, binevenită și de Sus, a deplinei ascultări și supunerii față de rânduiala Legii — deși *Dumnezeu* fiind, la El întinăciune nu a fost... Sf. Vasile îl ia model de viață pe *Iisus*, este omul care s'a ridicat la cea mai frumoasă apropiere a desăvârșirii. Iată-l pildă pentru noi, în ziua Anului nou, când nu mai știm ce am vrea și ce am dori. Sfârșitul predicii îl încunună binevenite urări, înainte de toate pentru P. S. Sa Păr. Episcop, care este nu numai un „ales al Clerului și Poporului”, ci urmașul sfinților Apostoli și nădejdea și asigurarea noastră către mântuire.

Din biserică reprezentanții autorităților, consilierii eparhiali, prof. dela Academia teologică și școala de cântăreți, garnizoana locală, reprezent. soc. culturale și muzicale au prezentat P. S. Părinte Episcop urări din prilejul Anului nou, care coincide cu onomastica și ziua nașterii P. S. Sale.

Tălmăcitorul urărilor este Păr. consilier eparhial R. G. Ancușă.

Vădit emoționat, P. S. Părinte Episcop răspunde că adevărat de două ori întreit însemnată îi este această zi — făcând aluzie la împlinirea celor cinci ani dela hirotomisirea întru Arhieru. Și, precum la alegerea întru episcop a fost îngrijorat, nu mai puțin se gândește și acum la greutățile sarcinei episcopale, pe care o poartă de aproape cinci ani. Fuga din fața acestora a unor bărbați iluștrii ca sfântul *Grigorie* și *Ioan Gură de Aur* e grăitoare!

Deci bucuros este P. S. Sa văzând alături de sine pe acești imediat împreună lucrători. Face călduros apel la ajutorul lor desinteresat, căci orice conducător, într'un stat creștin ca al nostru, dela locul său, răspundere are pentru felul cum sprijinește mântuirea sufletului aproapei lui pentru care e pus... Cuvintele P. S. Sale au avut un caracter impresionant, ascultate fiind ca o rugăciune de numeroșii oaspeți cari prin P. S. Sa s'au apropiat de biserică în ziua Anului nou...

Boboteaza oferind vreme potrivită încă a fost sărbătorită deosebit de frumos. După serviciul dela Catedrală s'a făcut eșire cu litiă, condusă de însuși P. S. Părinte Episcop, la crucea din Piață unde s'a săvârșit sfințirea apei mari.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș.